Perustuslakivaliokunta

Torstai 9.10.2025 klo 9.00—11.00

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
jäsen Petri Honkonen kesk (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) (3 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Teemu Keskisarja ps
jäsen Kimmo Kiljunen sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14)
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mats Löfström r (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) (3, 4 osittain)
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) (3 osittain)
jäsen Onni Rostila ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) (3 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) (3, 4, osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) (3 osittain)
varajäsen Maaret Castrén kok (3 osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok
varajäsen Jani Mäkelä ps (4, 5 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 6 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 86/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta A 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain, valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 81/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain, valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 4 loppuun uusi virke seuraavasti: "Hyväksyttävänä perusteena voidaan tässä sääntely-yhteydessä pitää perustuslain 125 §:n 1 momentin säännöstä."

Päätettiin muuttaa kappaleen 8 viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotetulle kansalaisvaatimukselle voidaan näiden piirteiden erityispiirteet ja kokonaisuus huomioon ottaen katsoa olevan asialliset ja riittävät perustelut."

Päätettiin korvata kappaleen 13 viimeisen virkkeen sana "syytä" sanalla "välttämätöntä" sekä muuttaa saman kappaleen toiseksi viimeisen virkkeen viimeinen lause kuulumaan seuraavasti: "että valtiontalouden tarkastusviraston tarkastustoimivallan kohdistuminen Kansaneläkelaitoksen valtuutettuihin olisi valtiosääntöisesti ongelmallista."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 87/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi A 5

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 40/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta A 6

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 3 loppuun uusi virke seuraavasti: "Perustelujen (s. 122) mukaan siltä osin kuin kyse on vesihuoltolaitoksen hoitamasta lakisääteisestä tehtävästä huolehtia vesihuollosta kunnan vahvistamalla toiminta-alueella, on nämä vesihuoltolaitoksen tehtävät perusteltua arvioida julkisiksi hallintotehtäviksi."

Päätettiin lisätä kappaleen 6 ensimmäiseen virkkeeseen sana "aiemmin" sekä muuttaa saman kappaleen toinen virke kuulumaan seuraavasti: "Arvioidessaan maakaasu- ja sähköverkkoja koskevaa lainsäädäntöä valiokunta on pitänyt järjestelmävastuusta huolehtimista julkisen hallintotehtävän hoitamisena, kun järjestelmävastuussa oleva siirtoverkonhaltija voi asettaa järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia ehtoja siirtojärjestelmän käyttämiselle (PeVL 4/2000 vp, s. 4/II, PeVL 62/2002 vp, s. 2/I)."

Päätettiin lisätä kappaleen 6 loppuun kolme uutta virkettä seuraavasti: "Valiokunta ei kuitenkaan ole pitänyt sähköverkkotoimintaa julkisena hallintotehtävänä siltäkään osin kuin sitä harjoittaa järjestelmävastaava kanta- tai siirtoverkonhaltija. Perustuslakivaliokunta on hyväksynyt postilain arvioinnin yhteydessä, ettei Postin yleispalvelu ole julkinen hallintotehtävä, vaikka Postin toimintaan sisältyykin eräitä julkisia hallintotehtäviä (PeVL 42/2022 vp, s. 1, ks. myös HE 58/2022 vp, s. 119—120). Myöskään palvelun lakisääteisyys (PeVL 8/2022 vp s. 5) tai siihen liittyvä julkinen intressi ei sellaisenaan tee toiminnasta julkisen hallintotehtävän hoitamista (PeVL 57/2024 vp, s. 3)."

Päätettiin lisätä kappaleen 8 kolmanteen virkkeeseen sanat "toissijainen" sekä "ainakin osin".

Päätettiin korvata kappaleen 8 neljännen virkkeen sana "Samoin" sanoilla "Valiokunnan mielestä lakiehdotuksessa" sekä lisätä samaan virkkeeseen sana "eräät".

Päätettiin lisätä kappaleen 8 loppuun uusi virke seuraavasti: "Sen sijaan vesihuoltolaitoksen toiminnassa ei ole kyse julkisesta hallintotehtävästä, vaikka toiminnassa on sinänsä kyse lakisääteisestä palvelutehtävästä."

Päätettiin korvata kappaleen 9 ensimmäinen virke seuraavilla kolmella virkkeellä: "Perustuslakivaliokunta on katsonut, ettei viranomaiselle lähtökohtaisesti kuuluvien hallintotehtävien hoitaminen kuulu perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden piiriin (esim. PeVL 27/2012 vp). Vesihuoltolaitoksen toiminnassa ei ole kyse julkisesta hallintotehtävästä, joten sääntelyä on arvioitava perustuslain 18 §:n kannalta. Hallituksen esityksen säätämisjärjestysperusteluissa perustuslain 18 §:n kannalta tarkastellaan vesihuoltolain 4 c §:ään ehdotettua sääntelyä vesihuoltolaitoksen yhteisömuotoon kohdistuvista rajoituksista."

Päätettiin lisätä kappaleen 10 toiseksi viimeiseen virkkeeseen sanat "ja painavia" sekä muuttaa saman kappaleen viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: "Valiokunnan mielestä lainsäätäjällä on luonnollisten monopolien sääntelyssä laaja liikkumavara (PeVL 19/2021 vp, kappale 12), eikä ehdotettu sääntely nyt käsillä olevassa sääntely-yhteydessä ole ongelmallista elinkeinovapauden kannalta (ks. myös PeVL 36/2004 vp, s 2, PeVL 4/2000 vp, s. 2)."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 118/2025 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtioneuvoston jäsenille maksettavista palkkioista ja korvauksista annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 88/2025 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 129/2025 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: sosiaali- ja terveysministeriön edustaja, professori (emerita) Raija Huhtanen, professori Olli Mäenpää ja professori Kaarlo Tuori.

10. Lakialoite laiksi eduskunnan turvatoimista

Lakialoite LA 22/2025 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: eduskunnan kanslian edustaja, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian edustaja, professori Tuomas Ojanen ja professori Veli-Pekka Viljanen.

11. Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Valtioneuvoston selonteko VNS 6/2025 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mahdollisen lausunnon antamista varten hallintovaliokunnalle. Määräaika: 5.11.2025.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

12. Viikkosuunnitelma

Ilmoitettiin viikkosuunnitelma.

13. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

14. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 10.10.2025 klo 9.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala